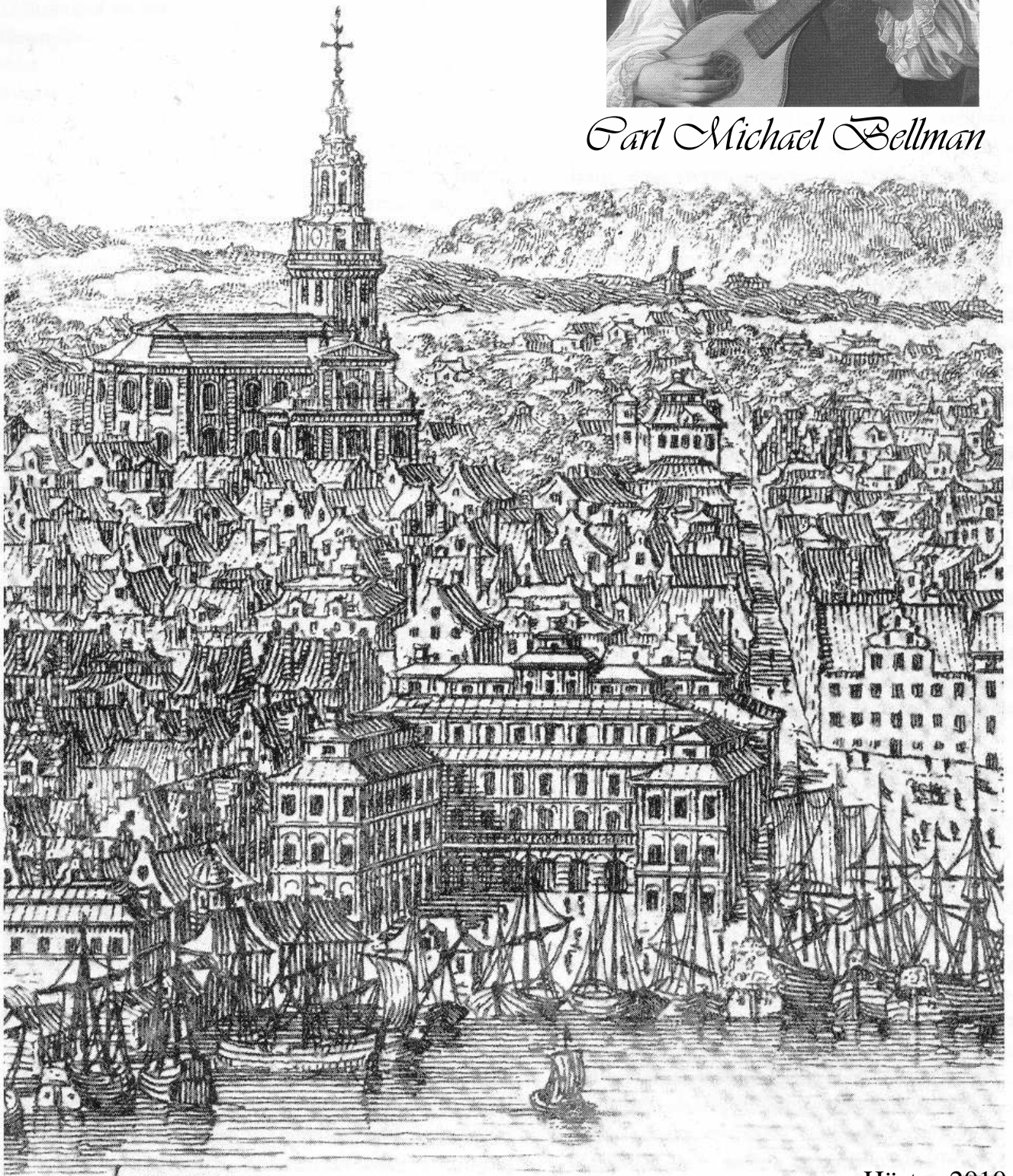

Carl Michael Bellman

Framsidas kopparstick visar Södermalm som det såg ut omkring 1700.
I förgrunden ligger Södra Nämndhuset, som idag inrymmer Stadsmuseets lokaler.
Kyrkan vi ser är Maria kyrka. Alldeles intill kyrkan, till höger på bilden ligger
ett stort hus med torn, det är det Dauerska huset. Här växte Carl Michael upp
tillsammans med flera syskon.

^D Gutår, båd natt och dag!
^{A7}
^D Ny vällust, nytt behag!
 Fukta din aska
^A fram brännvinsflaska,
^{E7} lydom Bacchi lag!
^{E7} Gutår båd natt och dag!
^D Si vår syster Cajsa Stina
^G si hur hennes flaskor skina,
^{E7} kära, ta hit stopet,
^{Dm} kära, ta hit stopet, grina,
^A grina, svälj och drick, som jag.

^D Gutår, ett laga fång!
^{A7}
^D vår sorgedag är lång;
 lång är buteljen;
^A trumla reveljen;
^{E7} supom om en gång!
^{E7} Vår sorgedag är lång.
^D Cajsa Stina står och tappar
^G hela hjärtat i mig klappar.
^{E7} Bara ingen stopet,
^{Dm} bara ingen stopet nappar
^A då gör jag min svanesång.

Är jag född så vill jag leva

Fredmans sång nr 16

^D Är jag född, så vill jag leva
^G och må väl på bästa vis,
^{A7} som en Adam med sin Eva
^D uti paradiset;
^{A7} stekta sparvar uti munnen få,
^D dricka nektar, sova sött
 och uppå rosor gå,
^D klappa den mitt hjärta tänker på,
 sjunga visor, dansa polska,
 tumla då och då.
^D Vid min flaska vill jag somna,
^{Hm} vid min flicka vakna opp;
^G när min hjärne börjar domna
^{A7} saktar sig mitt lopp.

^D Mina dagar då försvinna
^G lustigt på min sorgedag;
^{A7} Venus blir vår hjärtgudinna,
^D Bacchus strupmonark.
^A Snäser någon mig för fylleri -
 Hut för tunnor tusend!
 han skall alltid torstig bli.
^D Får jag inte Chloris ta uti,
 ta mej tunnor tusend
 i förtreten sup vi.
^D Kom, kamrater, lät oss stimma,
^{Hm} punsch och bischoff upp i skyn!
^G Till dess döden med sin dimma
^{A7} skymmer för vår syn.

1. ^C Joachim uti Babylon
^F ^C
hade en hustru Susanna.
^{Dm} ^{G7} ^C
Töm vår kanna, töm vår kanna,
^{Dm} ^{G7} ^C
skål för dess person.
^{G7}
Joachim var en genomärliger man
^C
frun lika ärliger också som han;
^{Dm} ^{G7} ^C
fru Susanna, fru Susanna
^{Dm} ^{G7} ^C
många hjärtan vann.
2. ^C Käraste bröder, hör nu då på
^F ^C
vad den frun månede hända;
^{Dm} ^{G7} ^C
två upptända, två upptända
^{Dm} ^{G7} ^C
kring om henne gå.
^{G7}
Gubbarna flåsa, krypa tyst om varann;
^C
skönheten fanns just där kärleken brann.
^{Dm} ^{G7} ^C
fru Susanna, fru Susanna
^{Dm} ^{G7} ^C
trogen var sin man.
3. ^C Joachims trädgård var med maner;
^F ^C
lusthus, tapeter av siden.
^{Dm} ^{G7} ^C
Middagstiden, middagstiden
^{Dm} ^{G7} ^C
gick Susanna ner.
^{G7}
Ekar och lindar stodo runt om en damm.
^C
sköna Susanna hon plaska och sam.
^{Dm} ^{G7} ^C
när hon plaska, när hon plaska
^{Dm} ^{G7} ^C
skymta liljor fram.

4. ^C Ner uti blomstergården nu
^F ^C
gingo allena två bovar,
^{Dm} ^{G7} ^C
slogo lovar, slogo lovar
^{Dm} ^{G7} ^C
kring vår lilla fru.
^{G7}
Hej, sade boven till den andre så slem,
^C
hej, det är middag, kom lät oss gå hem
^{Dm} ^{G7} ^C
två kanaljer, två kanaljer
^{Dm} ^{G7} ^C
i varenda lem.
5. ^C Väl förstår man gubbarna nog,
^F ^C
vad de hade i sinne;
^{Dm} ^{G7} ^C
vita linne, vita linne
^{Dm} ^{G7} ^C
ögat lätt bedrog.
^{G7}
Ögat drog hjärtat, men Susanna drog allt
^C
lås var för porten, det var så befallt.
^{Dm} ^{G7} ^C
Hurra gubbar, hurra gubbar!
^{Dm} ^{G7} ^C
Blodet bliver kallt.
6. ^C Så var sakens sammanhang
^F ^C
himlen Susanna belöna,
^{Dm} ^{G7} ^C
bland de sköna, bland de sköna
^{Dm} ^{G7} ^C
har hon dubbel rang.
^{G7}
Klinga med glasen, lät oss leva väl!
^C
Vackra små hjärtan uti tankar och själ.
^{Dm} ^{G7} ^C
Lät oss dricka, lät oss dricka
^{Dm} ^{G7} ^C
utan larm och gräl.

1. ^G Opp ^C Amaryllis, vakna min lilla!

^{D7} Vädret är stilla

^G luften sval,

regnbågen prålar

^C med sina strålar,

^{D7} randiga målar

^G skog och dal.

^{D7} ^G Amaryllis, lät mig, utan våda,

^{D7} ^{Em} ^{D7} i Neptuni famn dig frid bebåda;

^G ^{D7} ^G sömnens gud får icke mera råda

^C ^G ^{D7} ^G i dina ögon i suckar och tal.

2. ^G Kom nu och fiska, ^C noten är bunden

^{D7} kom nu på stunden,

^G följ mig åt;

kläd på dig tröjan,

^C kjorteln och slöjan;

^{D7} gäddan och löjan

^G ställ försåt.

^{D7} ^G Vakna, Amaryllis lilla, vakna;

^{D7} ^{Em} ^{D7} lät mig ej ditt glada sällskap sakna;

^G ^{D7} ^G bland delfiner och sirener nakna

^C ^G ^{D7} ^G sku vi nu plaska med vår lilla båt.

3. ^G Tag dina metspön, ^C revar och dragen

^{D7} nu börjar dagen,

^G skynda dig.

Söta min lilla,

^C tänk inte illa,

^{D7} skulle du villa

^G neka mig?

^{D7} ^G Lät oss fara till det lilla grundet,

^{D7} ^{Em} ^{D7} eller dit bort till det gröna sundet,

^G ^{D7} ^G där vår kärlek knutit det förbundet,

^C ^G ^{D7} ^G varöver Tirsis så harmade sig.

4. ^G Stig då i båten, ^C sjungom vi båda!

^{D7} Kärlek skall råda

^G i vårt bröst

Eol sig harmar,

^C men när han larmar,

^{D7} i dina armar

^G är min tröst.

^{D7} ^G Lycklig uppå havets vreda bölja,

^{D7} ^{Em} ^{D7} i din stilla famn kan jag ej dölja

^G ^{D7} ^G hur i döden hjärtat vill dig följa.

^C ^G ^{D7} ^G Sjungom, sirener, och härmen min röst!

1. Gubben Noak, gubben Noak
 var en hedersman
 när han gick ur arken
 plantera han på marken
 mycket vin, ja, mycket vin, ja
 detta gjorde han.
2. Noak rodde, Noak rodde
 ur sin gamla ark,
 köpte sig buteljer
 sådana man säljer
 för att dricka, för att dricka
 på vår nya park.
3. Han väl visste, han väl visste
 att en mänska var
 torstig av naturen
 som de andra djuren,
 därför han ock, därför han ock
 vin planterat har.
4. Gumman Noak, gumman Noak
 var en hedersfru.
 Hon gav man sin dricka
 fick jag sådan flicka
 gifte jag mig, gifte jag mig
 just på stunden nu.
5. Aldrig sad´hon, aldrig sad´hon
 Kära far, nå, nå,
 sätt ifrån dig kruset.
 Nej, det ena ruset
 på det andra, på det andra
 lät hon gubben få.
6. Gubben Noak, gubben Noak
 brukte egna hår,
 pipskäg, hakan trinder.
 rosenröda kinder
 drack i botten, drack i botten,
 hurra och gutår.
7. Då var lustigt, då var lustigt
 på vår gröna jord;
 man fick väl till bästa,
 ingen torstig nästa
 satt och blängde, satt och blängde
 vid ett dukat bord.
8. Inga skålar, inga skålar
 gjorde då besvär,
 då var ej den läran
 jag ska ha den äran.
 Nej i botten, nej i botten
 drack man ur så här.

^G
 I Januari månad, gutår,
 så köpte jag mig en väst drap d´or;
^D
 sen köpte jag i Stakens gränd
^{A7 D}
 en rock, nyss vänd;
^G
 och uti Martii månad, cousine,
 så köpte jag oändligt fin,
^D
 en nattrock av pärlfärgat satin.
^{A7 D}
 Slå i mer vin!

^{E7 Am}
 Hurra! Från Mars till Maj, kära vän,
^{D7 G}
 så hade jag ingen fyrk mer igen,
 och varken byxor, rock eller skor.
^{D A7 D}
 Drick, drick, drick, drick min bror.
^{E7 Am}
 Från Junii, Julii, så till August,
^{D7 G}
 intill September söt och förtjust,
 så satt jag naken, full och ful.
^{D A7 D}
 Och så kom jul.

Som nu och emedan

Fredmans sång nr 49

^{D A7 G D}
 Som nu och emedan
^{G A7 D}
 rätten funnit allaredan,
^{A7 G D}
 att Bacchi parter
^{G A7 D}
 tagit in så många kvarter
 att ej mer
^A
 någon ser
^{E7 A}
 varken himmel, ny ell´ nedan
^D
 alltså må
^G
 saken då
^{A7 D}
 vila till och med till fredan.

”Bellman trött och trumpen vid morgonsupen”
 Teckning av gode vännen Tobias Sergel.

^D
 Venus, Minerva, Mars bland de djärva,
 han som med trummor och döden går på,
^D
 Pallas och Clio, muserna nio,
^A ^D
 Jupiter, Pluto, Apollo också!
^G ^A ^D ^{Hm}
 Gudar, gudinnor! Hjältar, hjältinnor!
^{Em} ^D ^A ^D ^{A7} ^D
 Hela Olympen, gutår i min vrå!

^D
 Eder till ära törs jag begära
^A
 av era nåder den lycka och grace,
^D
 utan att ljuga, att i min stuga
^A ^D
 hålla tillgodo ett litet kalas.
^G ^A ^D ^{Hm}
 Värden är ringa; skinka och bringa,
^{Em} ^D ^A ^D ^{A7} ^D
 pepparrot, senap och vin några glas.

^D
 Bacchus kan språka hur han skull' åka
^A
 uti en vagn med Pan och Sylvan.
^D
 Febus ej mäktar, han sig ursäktar;
^A ^D
 gubben har durchlopp och dras med kvartan.
^G ^A ^D ^{Hm}
 Ja, Melpomene har ont i bene -
^{Em} ^D ^A ^D ^{A7} ^D
 fröken dock skicka mig en parmesan.

^D
 Men jag mig stärker, fast jag förmärker
^A
 att från Olympen är icke en själ.
^D
 Sorgen åsido Bacchus! Cupido!
^A ^D
 när jag har Er, jag ej ledsnar ihjäl.
^G ^A ^D ^{Hm}
 Lappri i skymfen! Strunt i Olympen!
^{Em} ^D ^A ^D ^{A7} ^D
 Tyst, jag nu somnar så roligt! Farväl!

1. När jag har en plåt att dricka,
 nota bene gott renskt vin,
 och därtill en vacker flicka,
 nota bene som är min;
 är jag nöjd av hjärtans grund,
 nota bene blott en stund.

2. Ja, vår tid är alltför härlig
 nota bene litet svår,
 ovän uppå blod begärlig
 och förtjänsten slagen går,
 många tror sig fri och säll
 nota bene bagatell.

3. Lät då allt sin cirkel löpa,
 men dock nota bene håll;
 ålderdomen ej må stöpa
 om min sköna till ett troll.
 Vin och skönhet mig upprör
 nota bene tills jag dör.

Flodens sorl

Handlingar rörande Bacchi ordenskapitel,
 n:o 14

Flodens sorl och vädrens fläkt,
 stjärnevalvets dunkla låga,
 månens skymning tänd och släckt,
 ökar nu min plåga.
 Döden åt min andedräkt
 mättar med sin båga.
 Flodens sorl och vädrens fläkt,
 stjärnevalvets dunkla låga,
 månens skymning tänd och släckt,
 ökar nu min plåga.

Uvars rop och bergens då
 ögat ned i dvala sänker,
 åskan mullrar till och från
 sig i vattnet dränker.
 Nattens gastar, troll och rån
 syns när blixtret blänker.
 Uvars rop och bergens då
 ögat ned i dvala sänker,
 åskan mullrar till och från
 sig i vattnet dränker.

Gustafs skål!

^D
Gustafs skål!
^{A7} Den bästa kung som ^DNorden äger
^{Hm} Han ej tål
^A att viktskål´n ojämnt väger.

^D
Gustafs skål!
^{A7} Den bästa kung som ^DNorden äger
^{Hm} Han ej tål
^A att viktskål´n ojämnt väger.

God och glad
^D han ilskans röst ^Aföraktar
^G samt avvaktar
^D och betraktar
^{Em} ^{A7} ^D dårskap i sin grad.

^A
God och glad
^D han ilskans röst ^Aföraktar
^G samt avvaktar
^D och betraktar
^{Em} ^{A7} ^D dårskap i sin grad.

^D
Sådan kung
^{A7} är värd att styra ^DSveriges öden
^{Hm} rask och ung
^A ej rådlös uti nöden.

^D
Sådan kung
^{A7} är värd att styra ^DSveriges öden
^{Hm} rask och ung
^A ej rådlös uti nöden.

Vasaätt
^D har aldrig lärt att ^Asvika
^G aldrig tvika
^D men att fika
^{Em} ^{A7} ^D till att göra rätt.

^A
Vasaätt
^D har aldrig lärt att ^Asvika
^G aldrig tvika
^D men att fika
^{Em} ^{A7} ^D till att göra rätt.

Carl Michael Bellman - medaljong av Sergel 1787

1. ^G Supa klockan över tolv,
^C ^G
^{D7} ^G
 leva bland förryckta!
^C ^G
 Jordan är mitt kammargolv,
^{D7} ^G
 solen är min lykta!
^{E7} ^{Am} ^{D7}
 Jag bryr mig om ingenting
^G ^{E7} ^{Am} ^{D7}
 blott att hjärnen löper kring,
^G
 löper kring,
^{D7}
 löper kring,
^G
 löper kring,
^{D7}
 löper kring,
^G
 intill dess jag domnar
^{D7} ^G ^{D7} ^G
 och jag fattig somnar.

2. ^G I min farfars gamla rock,
^C ^G
^{D7} ^G
 håll uppå armbågen,
^C ^G
 står jag bland en lustig flock
^{D7} ^G
 super bara rågen.
^{E7} ^{Am} ^{D7}
 tar mig ur de vackra krus
^G ^{E7} ^{Am} ^{D7}
 morgon-, middags-, aftonrus,
^G
 aftonrus,
^{D7}
 aftonrus,
^G
 aftonrus
^{D7}
 aftonrus,
^G
 och så blir jag röder
^{D7} ^G ^{D7} ^G
 som de äkta bröder.

3. ^G Bleve jag en riker man,
^C ^G
^{D7} ^G
 finge mynt i pungen,
^C ^G
 skulle jag till jul minsann
^{D7} ^G
 klä mig grann som kungen,
^{E7} ^{Am} ^{D7}
 köpa mig förr'n någon tror
^G ^{E7} ^{Am} ^{D7}
 rock och väst och nya skor,
^G
 nya skor,
^{D7}
 nya skor,
^G
 nya skor,
^{D7}
 nya skor,
^G
 och så pung i håret,
^{D7} ^G ^{D7} ^G
 och så ur på låret.

4. ^G Men min strupe vill bli full
^C ^G
^{D7} ^G
 tål ej denna torken;
^C ^G
 guld ej annat är än mull
^{D7} ^G
 gubbar ta ur korken;
^{E7} ^{Am} ^{D7}
 låtom oss i ro och fred
^G ^{E7} ^{Am} ^{D7}
 svälja sista klunken ned.
^G
 klunken ned,
^{D7}
 klunken ned,
^G
 klunken ned,
^{D7}
 klunken ned,
^G
 och oss sedan döda
^{D7} ^G ^{D7} ^G
 i det våta röda.

1. Så lunka vi så småningom
från Bacchi buller och tumult,
när döden ropar: Granne kom,
ditt timglas är nu fullt.
Du gubbe fäll din krycka ner
och du, du yngling lyd min lag
den skönsta nymf som åt dig ler
inunder armen tag.

Tycker du att graven är för djup
nå välan, så tag dig då en sup,
tag dig sen dito en, dito två, dito tre,
så dör du nöjdare.

2. Du vid din remmare och press,
rödbrusig och med hatt på sned,
snart skrider fram din likprocess
i några svarta led;

och du som pratar där så stort,
med band och stjärnor på din rock,
ren snickarn kistan färdig gjort,
och hyvlar på dess lock.

Tycker du att graven är för djup
nå välan, så tag dig då en sup,
tag dig sen dito en, dito två, dito tre,
så dör du nöjdare.

3. Men du som med en trumpeten min
bland riglar, galler, järn och lås
dig vilar på ditt penningsskrin
inom din stängda bås;
och du som svartsjuk slår i kras
buteljer, speglar och pokal;
bjud nu god natt, drick ur ditt glas
och hälsa din rival.

Tycker du att graven är för djup
nå välan, så tag dig då en sup,
tag dig sen dito en, dito två, dito tre,
så dör du nöjdare.

4. Säg är du nöjd, min granne, säg,
så prisa världen nu till slut;
om vi ha en och samma väg,
så följoms åt, drick ut.

Men först med vinet rött och vitt
för vår värdinna bugom oss,
och halkom sen i graven fritt,
vid aftonstjärnans bloss.

Tycker du att graven är för djup
nå välan, så tag dig då en sup,
tag dig sen dito en, dito två, dito tre,
så dör du nöjdare.

1. Fader Movitz, bror,
spänn igen dina skor,
kom, tag ditt valthorn!
Jo, kära mor,
stampa takten och blås,
vickla fram ditt krås
och stå ej som en gås!
Talga mustascherna, min son,
och vältra fastagerna i vrån!
Öppna kär! och sprund
du är stark din hund,
stolt, frodig, frisk och sund.

2. Mor på Tuppen, du
är en ståtelig fru,
en rasker gumma.
Hör, din filur,
fast jag nu i år
fyller sjutti år
så vet att jag förmår
brottas med drängarna och slåss
och tumla i sängarna med tross.
Se min ludna barm,
sicken knubbig arm,
och känn vad jag är varm!

3. Sätt peruken rätt
valka strumporna nätt
tag fram skoborsten
smörj din stövlett!
Där i burken du sett,
där står ister och fett,
kom, badda lädret hett!
Fall ej på flaskorna, min vän;
min son, knäpp damaskorna igen!
Si så där, charmant!
Nu är du galant;
kom, kyss din gamla tant!

4. Tag ditt valthorn! - Topp!
Lät nu fönsterna opp
och blås för Fröjas
praktiga tropp!
Där ser du en vagn;
ge valthornet klang
och gör din komplimang!
Klappa med händerna - stor tack! -
och vissla i gränderna, ert pack!
Det gör ingenting;
kör med vagnen kring
och spring mot Ulla, spring!

5. Jag ger ^D balen fan
^G alla nymfer i stan;
^{Em} ^{A7} skenbarlig satan
^D står i sultan,

 med sin svarta klo.
^G Ä' de listiga? Jo,
^{Em} ^{A7} ^D jo, det må mutter tro.
^{H7} ^{Em} Ändå om kvällarna blixtn full
^{A7} ^D så slår jag mamsellerna ikull.

 Men god natt, farväl!
^G Kom, slå vad, i kväll
^{Em} ^{A7} ^D har Movitz sin mamsell!

Vem var Fredman?

Jean Fredman var en verklig person och inte bara en diktad figur. Han föddes 1712 och var länge en framgångsrik och aktad urmakare. Han blev med tiden både hovurmakare och ålderman med uppdrag att ställa tornuren i Storkyrkan och Riddarholmskyrkan.

Ett olyckligt gifte med en 12 år äldre änka fick hans liv att gå överstyr. Ständiga gräl och processer gjorde att han började supa. Snart var han ett av många raglande fyllon i Stockholm.

Han dog 1767, vid samma tid som Bellman började skriva sina första epistlar.

F.d. hovurmakaren Fredman i rännstenen

Nå, skruva fiolen, hej, spelman skynda dej!
 Kära syster, hej! Svvara inte nej, svvara ja, så blir vi glada.
 Sätt dej du på stolen och stryk din silversträng!
 Röda stråken släng och med armen sväng; gör ej fiolen skada
 Du svettas, stor sak, i brännvin skall du bada,
 ty under detta tak är Bacchi lada.
 Sum sum sum, sum sum sum, sum sum sum, ganska riktigt,
 ditt kall är viktigt båd´ för öra syn och smak.
 Bland nymfernas skara är du omistlig man;
 du båd´ vill och kan mer än någon ann´ de unga hjärtan binda,
 och kärlekens snara på dina strängar står;
 varje ton du slår du ett hjärta får att konstigt sammanlinda.
 Just på en minut små ögon bliva blinda
 och flickorna till slut de bli så trinda
 Sum sum sum, sum sum sum, sum sum sum, hur du bullrar!
 Men nymfen kullrar och du skrattar med din trut.
 Jag älskar de sköna men vinet ändå mer;
 jag på båda ser och åt båda ler men skiljer ändå båda.
 En nymf i det gröna och vin i gröna glas;
 lika gott kalas båda om mig dras. Ge stråken mera kåda.
 konfonium tag där uti min gröna låda;
 och vinet står ju här. Jag är i våda.
 Sum sum sum, sum sum sum, sum sum sum, supa, dricka
 och ha sin flicka är vad Sankte Fredman lär.

1. Movitz helt allena
 på Tre Liljor satt en gång;
 harpan mellan bena
 glimmar bred och lång. Fine
 Roligt se var sena
 och vart finger i fullt språng
 över harpan skena
 under klang och sång.
 Harpan var förgylld och grön,
 prydd med myrten, tusenskön,
 med en cherubim utmålad,
 prålad,
 utav Hoffbros vackra rön. D.C al Fine

2. Harpans klara läten
 rör till andakt var person
 ifrån herdars säten
 upp till gudars tron. Fine
 Världen blir förgäten,
 hjärtat blöder vid var ton,
 själva änglafjäten
 känns i själ´n och hon
 gav nu Movitz dubbel prakt,
 när han söng mot avgrundens makt,
 slog ackorder efter noten,
 foten
 hördes inte stampa takt. D.C al Fine

3. Movitz ville blänka
 uppå Astrilds vädjoban
 råkte på en änka
 väl försökt och van. Fine
 Lat och full, kantänka,
 låg där Movitz hela dan,
 honom lyfta, sänka
 måste ske med kran.
 När han nu, förstå mig väl,
 skulle eldas i sin själ,
 somna han mot väggen krumpen,
 trumpen,
 som en gammal Bacchi träl. D.C al Fine

4. Bröder, om er lyster
 till att veta vem hon var
 så är hon en syster
 till bror Bredströms far; Fine
 eljest blek och tyster,
 sävlig uti tal och svar,
 men förträffligt yster
 när hon bröllop har.
 Saken blev nu slutligt den:
 Movitz gav hon djävulen;
 därför han vid harpan åter
 gråter,
 spelar psalmen om igen. D.C al Fine

G Am D7 G
 Tjänare, Mollberg, hur är det fatt?
 Am D7 G
 Var är din harpa, var är din hatt?
 C Am D7 G
 Ack, hur din läpp är kluven och stor!
 C Am D7 G
 Var har du varit? Svara, min bror!
 C G C G
 Till Rostock, min far, min harpa jag bar
 C G C G
 där börjas krakel om mig och mitt spel;
 och bäst jag spelte, pling, plingeli plång,
 C Am D7 G
 kom en skoflickare hjulbent och lång,
 C Am D7 G
 högg mig på truten. Pling plingeli plång.

G Am D7 G
 Hur såg han ut? Jo, surögd och klen,
 Am D7 G
 svarta skinnbyxor. mörkblåa ben,
 C Am D7 G
 uppfästad hatt md guldträns och band
 C Am D7 G
 randiger nattrock och käpp uti hand.
 C G C G
 Just så såg han ut, på västen ett spjut
 C G C G
 satt i ett gehäng och när han blev sträng
 slog han i verkstan, pling, plingeli plång,
 C Am D7 G
 så att där darra båd´ fällbänk och säng,
 C Am D7 G
 fönster och dörrar. Pling plingeli plång.

G Am D7 G
 Jag satt och spelte nykter och sur
 Am D7 G
 Drottningens polska i Polen G-dur;
 C Am D7 G
 runt kring mig satt förståndiga män;
 C Am D7 G
 den drack ett stop, ett halvstop drack den.
 C G C G
 Men hur det var fatt, slog en av min hatt,
 C G C G
 en ann´ sad´ åt mej: Vad fan angå dej
 Polens affärer? Pling, plingeli plång.
 C Am D7 G
 Spela ej polska men lär dig en gång
 C Am D7 G
 ha tand för tunga. Pling plingeli plång.

Hör, min Maecenas, hör vad som sker:
 Jag satt så nöjd och drack mitt kvarter,
 talte helt högt om Pol´ns konjunktur.
 Vetén, god´ herrar, sad´ jag och drack ur,
 att ingen monark i världen så stark
 förmår i sitt land förbjuda min hand
 att på min harpa, pling, plingeli pläng,
 och det så länge det finnes en sträng
 spela en polska. Pling plingeli pläng.

Nu satt i vrån en gammal sergeant,
 tvenne notarier och en stånddrabant;
 de ropa slå! skoflickarn har rätt,
 Polen är straffat, dess öde utmätt.
 Ur skrubben kom fram en vindögad madam
 slog harpan i kras med flaskor och glas.
 Skoflickarn högg mig, pling, plingeli plång,
 bak uti nacken en skårsa så lång.
 Där har ni saken. Pling plingeli plång.

Rättvisa värld, nu frågar jag sist:
 Led jag ej orätt? - Mollberg, jo visst!
 Lider jag ej oskyldigt? Gutår!
 Harpan är sönder och näsan är sår.
 Tvi, sådan förtret! Ej bättre jag vet
 än fly ur mitt land med harpan i hand,
 spela för Bacchus och Venus, kling klang,
 bland virtuoser ta stämman och rang.
 Följ mig, Apollo! Pling plingeli plång.

^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C
 Blåsen nu alla hör böljorna svalla, åskan går
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C
 Venus vill befalla, där Neptun rår.
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C
 Simmen tritoner, och sjungen miljoner Fröjas lov;
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^C ^{G7} ^C
 svaren postiljoner i Neptuns hov! -----

^{G7}
 Se Venus i sin prakt!

^C
 Kring henne hålla vakt
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{D7} ^G
 änglar, delfiner, sefirer och Pafos hela makt;
^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^(C G7 C)
 vattunymfer plaska kring i ring. -----

^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C
 Om denna parken rår kärleksmonarken och en kung;
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C
 Djurgåln heter marken; stöt valthorn, sjung!
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C
 Sjung till exempel om Fröjas små tempel som här stå
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^(C G7 C)
 med uråldrig stämpel och mossa på! -----

^{G7}
 Sjung här om jungfrumord,
^C
 om hur en brud blir gjord,
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{D7} ^G
 hur under valthorn hon kämpar och spritter på ett bord
^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^(C G7 C)
 Ulla Winblad, ingen skymf, min nymf. -----

^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C
 Sjungom nu alla! Lät kärlek befalla våra liv;
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C
 lät oss spelmän kalla till tidsfördriv;
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C
 svalkom vår tunga, och låtom oss sjunga glädjesång;
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^(C G7 C)
 dansa, gamla, unga, nu på en gång! -----

^{G7}
 Nymfer och friskt kalas
^C
 vällust i blod och glas,
^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{D7} ^G
 sömniga ögon, friskt hjärta, fioler sång och bas
^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^{G7} ^C ^(G7 C)
 var epistel innebär och lär. -----

^C Storm och ^{G7} böljor ^C tystna ren,
^{G7} himlavalvets ^C matta sken
^G mer och mer ^C försvagas
^{G7} ren det ^C börjar ^{G7} dagas
^{G7} molnen ^C simma,
^{G7} kvalm och ^C dimma
^{G7} bådar solens ^C bleka ^{G7} strimma.
^C Vädren ^{G7} spela ^C friskt och ^{G7} täckt
^{G7} fönstren ^C ristas vid ^G var fläkt,
^G lönn och ^C aspar ^{G7} susa,
^{G7} kärr och ^C källor ^{G7} brusa,
^{G7} orren ^C spelar,
^{G7} tömmar, ^C selar,
^{G7} bonden ^C åt sin ^{G7} fåle ^C delar.
^C Ren i ^{G7} var ^C spis
^{G7} fladdrar och ^C fräs
^{G7} spånor och ^C ris,
^{G7} stickor och ^C gräs,
^{D7} redan ^G vällinggrytan ^{G7} kokar.
^C Ren med ^F yvig ^C lugg
^F torparn ^C uti ^{G7} mjugg
^C efter ^{G7} tobakselden ^C snokar;
^F och på ^C ängen ^{G7} ren,
^F lutad ^C mot en ^{G7} sten
^C dalkarl'n ^{G7} i sin ^C skyffel ^{G7} tar.

^C Krögarn ^{G7} stöveln ^C på sig ^{G7} drar,
^{G7} skurar ^C brännvinskannan ^G klar,
^G ren i ^C stopet ^{G7} fattar,
^{G7} står i ^C dörrn och ^{G7} skrattar;
^{G7} pipan ^C blossar,
^{G7} gubben ^C trossar
^{G7} bygdens ^C kämpar, ^{G7} barn och ^C gossar.
^C Gumman ^{G7} på sin ^C vagn ^{G7} vid ^C grind
^{G7} håller ^C handen ^G under ^C kind
^G av och ^C an ^{G7} hon ^C vickar
^{G7} slumrar ^C in och ^{G7} nickar;
^{G7} solen ^C sticker
^{G7} gumman ^C kvicker
^{G7} vaknar och ^C ur ^{G7} stopet ^C dricker.
^C Kvarnar och ^{G7} hjul
^{G7} börja ^C sin ^C fart;
^{G7} hör, från ^C ett ^{G7} skjul
^{G7} hörde ^C du ^{D7} klart
^{D7} första ^G slaget ^{G7} uti ^C smedjan.
^C Smeden, ^F smal och ^C lång
^F med en ^C glödgdad ^{G7} tång
^C naken ^{G7} ända ^C upp ^C till ^{G7} medjan
^F mellan ^C eld och ^{G7} sand,
^F med en ^C pust ^{G7} i ^C hand,
^C sjunger ^{G7} nu ^C sin ^{G7} morgonbön.

^E Bröderna fara väl ^A vilse ibland
^{H7} om glasen men ^E intet om krogen;
^A alla de hitta till druvornas land.
^{H7} Drick, bröder, drick ^E litet grand!
^{H7} Hör hur de stulta och skrapa i sand,
^E famla på dörrar och ^E bulta med knogen,
^{H7} ragla och tumla med stopet i hand,
^E och blöda om ^{H7} tunga och ^E tand.
^{Em} Fader Movitz, slå ^C i, slå i!
^{Am} Min flicka har ^{H7} glömt mig, ^{Em} jag dör trogen;
^C natt och dag jämt i ^C fylleri,
^{Am} skall all min ^{H7} sorg ^{Em} gå förbi.

^E Ja, jag har ^A gett henne skänker och gull;
^{H7} på barnhuset ^E skaffa jag barnet;
^A barnet det dog, med kalas på dess mull
^{H7} jag söp ^E dödgrävaren full.
^{H7} Ofta har paltarna ^{H7} gått på patrull,
^E jag har då ^{H7} friat det ^E lid'liga skarnet,
^{H7} vågat för henne ^{H7} båd' ryggbast och hull,
^E och slagit de ^{H7} hjältarna ^E kull.
^{Em} Men, min Anna ^C Greta, men!
^{Am} nu är jag ^{H7} likt fågeln ^{Em} snärd i garnet
^C som vill ut till sin ^C frihet igen
^{Am} och har ^{H7} knappt ^{Em} döden till vän.

^E Slå i åt mig; kanske ^A smärtan förgår
^{H7} av safternas ljuvliga ^E syra.

^A Tårarna rinna på näsan; gutår!
^{H7} mitt hjärta ^E bättre nu ^{H7} mår.

^{H7} Knappt har jag ^E levat i femtio år,
^E dock kan jag ^{H7} tryggt för er alla ^E bedyra,
^{H7} att sådant ^E finkel, som jag ^{H7} söp i ^E går
^E är kostligt mot ^{H7} kärlekens ^E sår.

^{Em} Dryp en droppa ^C eller två,
^{Am} och ^{H7} håll den på ^{Em} hjärtat, ^{H7} håll man ^{Em} fyra!

^C Svedan skall ta mig ^C tusan ^C förgå;
^{Am} tag ^{H7} blott en ^{Em} sup ^{Em} ovanpå!

^E Aj, när jag ^A tänker ^A uppå ^E hennes ^E hy
^{H7} och ^E ögonens ^E brinnande ^E lekar,
^A hjärtat av ^A ängslan så ^A tungt som ett ^A bly
^{H7} vill från ^E buteljerna ^E fly.

^{H7} Bröstat det ^{H7} liknar en ^{H7} svävande ^{H7} sky;
^E Fröja mig ^{H7} lockar och ^E Fröja mig ^E nekar;
^{H7} händerna ^{H7} fångslas, mig ^{H7} ögonen ^{H7} bry.

^E Ack, ^{H7} himmel, min ^E sorg ^E blir nu ^E ny.
^{Em} Men, min ^C Anna ^C Greta, ^C nog,
^{Am} nog ^{H7} vet du ^{Em} väl nu ^{Em} på ^{Em} vem jag ^{Em} pekar,

^C fan i ^C dej så ^C du ^C mig ^C bedrog!
^{Am} Slå, ^{H7} kypare, ^{Em} i! - Det ^{Em} är ^{Em} nog!

^C
 Käraste bröder, systrar och vänner,
 si fader Berg han skruvar och spänner
 strängarna på fiolen
 och stråken han tar i hand. ^G
^C
 Ögat är borta, näsan är kluven;
 si hur han står och spottar på skruven;
 ölkannan står på stolen;
 nu knäpper han lite grand; ^G
^G
 ----- grinar mot solen
^{G7}
 ----- pinar fiolen
^{F C G7 C G7}

^{Am D7 G}
 han sig förvillar, drillar ibland.
^{C A7 Dm}
 Käraste bröder, dansa på tå,
^{G7 C}
 handskar i hand och hattarna på.
^{G7}
 Si på jungfru Lona,
^{C G7}
 röda band i skona,
^{C G7 C}
 nya strumpor himmelsblå.

^C
 Si Jergen Puckel fläktar med hatten,
 pipan i mun och brännvin som vatten
 dricker han och gör fukter
 med huvud och hand och fot. ^G
^C
 Guldguler rock med styva ducriner;
 tätt uti nacken hårpiskan hänger;
 ryggen i hundra bukter,
 och kindbenen stå som klot; ^G
^G
 ----- gapar på noten,
^{G7}
 ----- skrapar med foten
^{F C G7 C G7}

^{Am D7 G}
 Pipan han stoppar, hoppar emot.
^{C A7 Dm}
 Käraste systrar, alltid honnett;
^{G7 C}
 bröderna dansa jämt menuett,
^{G7}
 hela natten fulla.
^{C G7}
 Rak i livet, Ulla,
^{C G7 C}
 ge nu hand, håll takten rätt!

Mollberg

Korporal Mollberg: ägde hus på Hornsgatan, var en tid fabriksidkare, så ryttare, utan hus, häst och schabrak, omsider dansmästare. Så beskrivs Mollberg i Fredmans Epistlar.

I verkligheten hette han Lorentz Mollberg. Han var son till en skräddare och fick ärva ett väveri av sin morbror. Han hade ingen framgång som fabriksidkare och öppnade då en danssalong. Mollberg gifte sig och fick tre barn. Efter några år slog han in på den militära banan och blev ryttare vid livregementet. Han dog utfattig 1772.

^C
 Si vem är det i nattrock så nätter,
 med gula böxor, vita stövletter,
 som dansar där med Lotta,
 den där som har röd ^Gperuk?
^C
 Ta mej sju tusen, se två i flocken,
 sydda manschetter, snören på rocken.
 Drick, fader Berg, och spotta;
 tvi, svagdricka gör mig sjuk.

----- Kruaset ska rinna;

^{G7}
 ----- huset ska brinna,
^{F C G7 C G7}

^{Am D7 G}
 ingen ska klämta. Flämta, min buk!
^{C A7 Dm}
 Käraste systrar, tagen i ring,
^{G7 C}
 dansa och fläkta, tumla och spring;
^{G7}
 var nu blind och döver;
^{C G7}
 spelman ger nu över,
^{C G7 C}
 raglar med fiolen kring.

^C
 Hej, mina flickor, lyfta på kjolen,
 dansa och skratta, hör basfiolen!
 Ge fader Berg konfonium
 och Hoglands med gröna ^Gblan!
^C
 Hör, fader Berg, säg vad hon heter,
 hon där vi skänken vindögdd och feter?
 Gumman på Thermopolium,
 hon är det, ja ta mig ^Gfan.

----- Trumpen och blinder,

^{G7}
 ----- gumpen är trinder
^{F C G7 C G7}

^{Am D7 G}
 halsfräs min gumma! Brumma dulcian!
^{C A7 Dm}
 Käraste bröder, här är behag,
^{G7 C}
 här är musik och flickor var dag,
^{G7}
 här är Bacchus buden,
^{C G7}
 här är kärleksguden,
^{C G7 C}
 här är allting, här är jag.

Movitz

Fredrik Movitz föddes 1712. Han gick först i perukmakarlära, men arbetade senare som hantlangare vid artilleriet. Han fick avsked 1763 efter en skada i arbetet. Efter det försörjde han sig som krögare och festarrangör. Movitz var gift två gånger och hade tre söner i det första giftet.

I företalet till Fredmans Epistlar läser vi:

*"Fader Movitz: konstapel, namnkunnig
av sin konsert på Tre Byttor"*

Movitz kom att bli den figur som Bellman själv kände mest samhörighet med. Mot slutet av sin levnad kunde han till och med underteckna sina egna brev med "Eder förbundne Movitz"

1. Solen glimmar blank och trind
 vattnet likt en spegel;
 småningom uppblåser vind
 i de fallna segel.
 Vimpeln sträcks och med en år
 Olle på en höbåt står;
 Kerstin ur kajutan går,
 skjuter lås och regel.

2. Stålet gnistrar, pipan tänds,
 Olle klår sitt öra;
 rodret vrides, skutan vänds,
 gubben har att göra;
 under skarpa ögonbryn
 grinar han mot soln i skyn;
 Kerstin, gubbens hjärtegryn
 skall nu seglen föra.

3. Movitz, stöt åt dem i lurn
 som på skutan fara.
 Olle du, vad kostar tjurn?
 Lyssna vad de svara!
 Hör, var är ni hemma, ni?
 Ifrån Lovön komma vi
 Med grönsaker, silleri
 mjölk och äpplen klara.

4. Tornens spetsar blänka re'n,
 kors och tuppar glimma;
 morgonrodnans klara sken
 syns i vattnet strimma.
 Barnet leker glatt vid strand,
 samlar stenar i sin hand,
 slungar stenen dit ibland
 där som gässen simma.

5. Lossa tågen, seglen fäll,
 re'n syns Skinnarviken,
 med dess kojor och kastell
 branta berg och diken.
 Under små kolsvarta tak
 gnälla pumpar, eld och brak,
 hästen sträcker foten spak,
 gnäggar, rädd för spiken.

6. Norström stjalper sin peruk
 av sin röda skalla,
 och min Ulla, blek och sjuk,
 lät sin kjortel falla,
 klev så bredbent i paulun;
 Movitz efter med basun;
 Maka åt dej, Norström! Frun
 hör ju till oss alla!

Träd fram du nattens gud att solens lågor dämpa
bjud stjärnan på din sky mot aftonrodnan kända,
gör ljumma böljan kall,
slut ögats förlåt till, kom lindra kval och krämpa
och blodets heta svall.

Vid källan allt är tyst, knappt rör sig minsta myra
när mot dess klara djup Timantes i sin yra
bespeglar månans klot.
På grenen av en alm Alexis hängt sin lyra,
och slumrat vid dess fot.

Nu råder nattens frid, och ögat vill dig sluta,
lägg bort din pipa Pan! Alexis, tag din luta,
och sjung i skogens valv!
Cykloper, fauner, tyst! Hålt gastar, opp att tjuta
vid storm och jordeskalv.

Arachne, fäll din nål och lät din ränning stanna;
kan du ditt ömma bröst mot lutans våld bemanna?
Nej, lyssna vid hans slag.
Vulcan, lägg släggan ner, håll handen för din panna.
Men nu - nu somnar jag.

D A7
Ren calad jag spår och tror,
förhand har du, Mollberg, bror,
knäpp av ljusen, du skall fria,
Hm Em
ropa tria,
A7 D
kära bror!

A7
Klöver äss, gutår, bekänn;
D
tuan, trian; skål, min vän!
Em A7 D
Kungen högst, för högsta ordet;
Hm Em
trumf i bordet!
A7 D
Såg du den?

A
Sötaste mor Wingmark,
D
mor Wingmark, stick över,
Em A7 D Hm
mera klöver, mera klöver,
Em A7 D
mera klöver än!

D A7
Ulla klädd i grått och grönt
D
med sin livrock lyser skönt,
Em A7 D
halsen med ett pärlband randas,
Hm Em
brösten andas
A7 D
vitt och skönt.

A7
Hur står spelet? Spela du;
D
ruter fyra, klöver sju,
Em A7 D
kungen, damen, femman sexan;
Hm Em
tvi den häxan
A7 D
hjärter fru!
A
Gråt intet, bror Mollberg,
D
vad hjälper du tjuter?
Em A7 D Hm
mera ruter, mera ruter!
Em A7 D
Vem skall blanda nu?

D A7
Spader knekt, nå det var bra;
D
bums den ville Ulla ha;
Em A7 D
äppet föll ej, det var felet
Hm Em
lät si spelet,
A7 D
vad vi ha.

A7
Nej, stor tack, förlåt jag ber:
D
skål! Lät äppet falla ner!

Em A7 D
Minns i förrgår vad calader!

Hm Em
Mera spader,
A7 D
spader mer;

A
ruter, mera ruter,

D
lät hjärterna damma!

Em A7 D Hm
Stramma! Stramma! Stramma! Stramma!

Em A7 D
Syster Ulla ger.

D A7
Lyss åt luckan hur det yr,
D
hur det smattrar, sprids och flyr.
Em A7 D
Eol stormar, luften tjocknar,
Hm Em
stjärnan slocknar,
A7 D
månen flyr.

A7
Därför i så lustigt lag,

D
och på en så kulen dag,

Em A7 D
lät oss Bacchi safter prisa

Hm Em
med en visa;

A7 D
glasen tag!

A
Kling klang för min flicka,

D
så trogen i nöden,

Em A7 D Hm
in i döden, in i döden!

Em A7 D
Vem skall blanda? Jag.

D A7
Mamsell Ulla, märk, mamsell,

D
hur vårt månsken nu i kväll

Hm Em A7 D
täckt försilvrar och bestrålar

Em A7 D
grindar pålar berg och fjäll

A7
Mälarns bölja lugn och skär

D
tyst en mängd av kölar bär,

Hm Em A7 D
översvallar fält och vallar

Em A7 D
som försvinna här och där.

A7
Syster, se nu ditåt

D H7
vad jakter och sumpar!

Em A7
Skepparn pumpar,

D Hm
skepparn pumpar

Em A7 D
solbränd, tyst och tvär.

D A7
Lägg i land vid krogen! Var?

D
Just vid dörrn. Gör skutan klar!

Hm Em A7 D
Där står krögarn med sin kvinna.

Em A7 D
Tjänarinna, kära far!

A7
Tack för sist, skål! Lägg i land!

D
Wingmarks mor, ta mig i hand,

Hm Em A7 D
svep om kappan, stig på trappan

Em A7 D
skrapa tofflorna i sand!

A7
Kapprockar och knyten,

D H7
matbylten, kantiner,

Em A7
öl och viner

D Hm
öl och viner

Em A7 D
hämta upp från strand!

D A7
Stöt ej basfioln, kamrat!

D
stjälp ej kull vårt våffelfat;

Hm Em A7 D
bär smörbyttan under armen

Em A7 D
brynt i varmen som suckat.

A7
Sicken tårta, bränd och stel

D
strödd med socker och kanel,

Hm Em A7 D
med bruneller karameller

Em A7 D
och ansjovis till en del.

A7
Lät oss nu bli glada

D H7
och rasta en timma,

Em A7
slåss och stimma,

D Hm
slåss och stimma

Em A7 D
under sång och spel.

D A7
Fader Hök, din skål var dag!

D
När du ler, så skrattar jag.

Hm Em A7 D
Nå, kom, väds du flaskan fatta!

Em A7 D
Jag må skratta åt ditt lag.

A7
Tag vårt sällskap i ditt skygd,

D
skänk oss av din varma brygd!

Hm Em
Dina safter ge oss krafter

Em A7 D
och förskingra köld och blygd.

A7
Men hör hur det blåser!

D H7
Fäll seglen, fäst slupen!

Em A7
Tack för supen,

D Hm
tack för supen!

Em A7 D
Vivat Bacchi bygd!

A E7 A E7
 Ulla, min Ulla, säj får jag dig bjuda
 A E7 A H7 E7
 rödaste smultron i mjölk och vin?
 A E7 A E7
 Eller ur sumpen en sprittande ruda
 A E7 A E7 A
 eller från källan en vattenterrin?
 E7 A E7 A
 Dörrarna öppnas av vädren med våda
 E7 A H7 E7
 blommor och granris vällukt ger;
 A E7 A
 duggande skyar de solen bebåda
 H7 E7
 som du ser.

Am
 Ätke det gudomligt, Fiskartorpet, vad?
 E7 Am
 Gudomligt att beskåda!

Än de stolta stammar som stå rad i rad
 Dm Am E7 Am
 med friska blad?
 A7 Dm
 Än den lugna viken som går fram? Åh ja!
 G7 C
 Än på långt håll mellan diken åkrarna!
 Am
 Ätke det gudomligt, dessa ängarna?
 Dm Am E7 F Dm Am E7 Am
 Gudomliga, gudomliga!

A E7 A E7
 Skål och god middag i fenstret, min sköna!
 A E7 A H7 E7
 Hör huru klockorna hörs från stan.
 A E7 A E7
 Och se hur dammet bortskymmer det gröna
 A E7 A E7 A
 mellan kalescher och vagnar på plan.
 E7 A E7 A
 Räck mig ur fenstret där du ser mig stanna,
 E7 A H7 E7
 sömnig i sadeln, min cousine,
 A E7 A
 primo en skorpa, secundo en kanna
 H7 E7
 Hoglandsvin!

Am
 Ätke det gudomligt, Fiskartorpet, vad...

D A7 D
 Fjäriln vingad syns på Haga
 Em A7 D
 mellan dimmors frost och dun,
 A7 D
 sig sitt gröna skjul tillaga
 Em A7 D
 och i blomman sin paulun.
 H7 Em
 Minsta kräk i kärr och syra,
 A7 D
 nyss av solens värma väckt
 A7 D
 till en ny högtidlig yra
 Em A7 D
 eldas vid sefiredens fläkt.

D A7 D
 Haga i ditt sköte röjes
 Em A7 D
 gräsets brodd och gula plan;
 A7 D
 stolt i dina rännlar höjes
 Em A7 D
 gungande den vita svan;
 H7 Em
 längst ur skogens glesa kamrar
 A7 D
 höras täta återskall
 A7 D
 än från den graniten hamrar
 Em A7 D
 än från yx i björk och tall.

D A7 D
 Se Brunnsvikens små najader
 Em A7 D
 höja sina gyllne horn,
 A7 D
 och de frusande kaskader
 Em A7 D
 sprutas över Solna torn;
 H7 Em
 under skygd av välvda stammar,
 A7 D
 på den väg man städad ser,
 A7 D
 fålen yvs och hjulet dammar,
 Em A7 D
 bonden milt åt Haga ler.

D A7 D
 Vad gudomlig lust att röna
 Em A7 D
 inom en så ljuvlig park,
 A7 D
 då man hälsad av sin sköna,
 Em A7 D
 ögnas av en mild monark!
 H7 Em
 Varje blick hans öga skickar
 A7 D
 lockar tacksamhetens tår;
 A7 D
 rörd och tjust av dessa blickar,
 Em A7 D
 själv den trumpne glättig går.

^C Se dansmästarn ^{G7} Mollberg, ^C bröder, i vår ^{G7} krögarstuga,
^C hur mot väggen han sig ^{G7} stöder, med en ^C röd ^{G7} fiol.
^C Konstigt har han ^{G7} lärt sig ^C buga och med ^{G7} foten ^C skrapa.
^C Aldrig såg man ^{G7} större ^C apa i en ^{G7} kapriol.
^C Hjälp, himmel, nå, nu ^{G7} sprang han över ^C disken
^C bums i en så, där ^{G7} krögarmor har ^C fisken.
^C Himmel, ack, se på hur ^{G7} luten ^C dryper av ^{G7} syrtuten!
^C Näsan tätt med ^{G7} blommor ^C guten ^C skiner som en ^{G7} sol.

^C Ser ni ^{G7} krögarfar med ^C kannan, var han ^{G7} står och ^C gluttar,
^C torkar ^{G7} svetten ^C glatt ur ^{G7} pannan och ^C slår till ett ^{G7} skratt,
^C när dansmästarn ^{G7} hjulbent ^C skuttar och ^{G7} kring ^C golvet ^{G7} svänger,
^C och när han i ^{G7} taket ^C slänger ^{G7} opp sin ^C trinda ^C hatt.
^C Ulla blir ^{G7} arg och sig ^C ur dansen ^{G7} kastar
^C vild som en ^{G7} varg han efter ^C lammet ^{G7} hastar.
^C Båda ^{G7} skratta, båda ^C skrika med ^{G7} musik ^C tillika.
^C Rak i ^{G7} livet, rak, ^C Ulrika! ^C Ropar ^{G7} Movitz ^C glatt.

^C Galet, syster, ^{G7} håll in ^C magen, ^{G7} håll in ^C magen, ^{G7} stygga!
^C Skänk ditt ^{G7} bröst, så vitt som ^C dagen, ^{G7} mera ^C fritt ^{G7} behag!
^C Alltid vill du ^{G7} foten ^C rygga; in med ^{G7} vänstra ^C klacken!
^C Ler du ^{G7} tossa? ^C Bums i ^{G7} nacken ^C slår jag ^{G7} dig ett ^C slag.
^C Mer ledig ^{G7} taille! ^C Stå intet ^{G7} dum och ^C trumpen!
^C Petite ^{G7} canaille! ^C Vad sad´ jag ^{G7} dig om ^C gumpen?
^C Gumpen in; vad ^{G7} åt jag ^C skrålar och ^{G7} din ^C glans ^{G7} avmålar?
^C Mera ^{G7} eld, mer ^C eld och ^{G7} strålar! ^C Drag på ^{G7} mun ett ^C drag!

^C Sjung, min ängel, när jag dricker, ^{G7} dansa när jag spelar!
^C Säj, är inte Mollberg kvicker? ^{G7} Övermåttan kvick.
^C Nig nu! Nej, ma chère, hon felar; ^{G7} knäna får ej böjas,
^C minsta tvång får inte röjas, ^{G7} allt i ledigt skick!
 Som på madam skall bröstet ^{G7} översvalla,
^C magen ej fram! ^{G7} Fallalleralleralla!
^C Opp med bröstet, in med rona, ^{G7} som en brud med krona!
^C Lät nu foten golvet ^{G7} bona; ^C dansa, sjung och drick!

Ulla Winblad

Maria Kristina Kiellström föddes 1744. Hon kom att bli förebilden för Bellmans Ulla Winblad, "Nymf och prästinna i Bacchi tempel", som hon beskrivs i företalet till Fredmans Epistlar.

Maria Kristinas liv var inte lätt. Hon kom från ett utfattigt hem och fick tidigt börja arbeta, först som piga, sedan som silkesrederska. 1765 födde hon ett utomäktenskapligt barn, som dog efter åtta dagar.

Hon uppges ha tillhört Stockholms lätta garde tillsammans med "Lilla Duvan", "Lärkan", "Lilla lammet" och "Kalvsteken". Själv kallades hon "Knollriga mamsellen" på grund av sitt rika och vågiga svarta hår.

1772 gifte sig Maria kristina med Erik Nordström. Hon flyttade med honom till Norrköping. Men äktenskapet blev olyckligt, Nordström söp och slogs och dog slutligen i ett häkte.

Maria Kristina återvände till Stockholm 1782 och gifte om sig med Erik Lindståhl. Varken den nye maken eller Maria Kristina själv uppskattade de visor om Ulla Winblad som då florerade i staden.

Maria Kristina Kiellström dog 1798. Hon ligger begravd på Maria kyrkogård i Stockholm.

Glimmande nymf

Fredmans epistel nr 72

^G Glimmande ^D nymf, ^{Em} blixtrande ^D öga,
^G svävande ^C hamn på ^D bolstrarna ^G höga
^G menlösa styrka,
^D kom, ^G kom nu att dyrka
^D vid ett ^{Em} smalt och ^D utsläckt ^{Em} ljus
^G sömnens ^D gud, ^{Em} vår ^C Morfeus! ^D G
^{Em} Luckan ^{H7} ren ^{Em} stängd, ^{Em} porten ^{Em} tillsluten,
^C natthuvan ^D ren ^G din ^D hjässa ^D kringknuten;
^G ren ^D Norströms ^G piskperuk
den ^D hänger ^G på sin ^G spik.
^C Sov, ^D somna ^{Em} in ^D vid ^{D7} min ^{Em} musik!
^G Sov, ^C somna ^D in ^{Em} vid ^C min ^D musik! ^G

^G Bofinken ^D nyss, ^{Em} nyss, ^D Cajsa ^D Lisa
^G slumrande ^C slöt ^D sin ^G kvittrande ^D visa
^G Solen ^D nyss ^G slocknat
och ^D fästet ^G har ^D tjocknat,
^D enslighetens ^{Em} tystnad ^{Em} rår
^G jag ^D till ^{Em} Fröjas ^C dyrkan ^D går. ^G
^{Em} Regnet ^{H7} nedöst ^{Em} i ^{Em} bullrande ^{Em} låga
^C välver ^D i ^G skyn ^D sin ^D brandgula ^D båga,
^G som ^D randas ^G lugnt ^G och ^G skönt
av ^D purpur, ^G guld ^G och ^G grönt,
^C sen ^D jorden ^{Em} Jofurs ^{D7} åska ^{Em} rönt.
^G Sen ^C jorden ^D Jofurs ^{Em} åska ^C rönt. ^D G

G D Em D
 Somna, min nymf! Dröm om min lyra,
 G C D G D
 till dess vår sol går opp klockan fyra
 G
 och du dig sträcker,
 D G
 och armarna räcker,
 D Em
 till min kanna och min famn
 G D Em C D G
 eldad av mitt blod och namn.
 Em H7 Em
 Cajs, du dör! Himmel, hon andas;
 C D G D
 döden ger liv, och kärlek bortblandas.
 G
 Men fast din puls slår matt,
 D G
 så blundar ögat glatt.
 C D Em D D7 Em
 Håll med fioln; god natt, god natt!
 G C D Em C D G
 Håll med fioln; god natt, god natt!

Bellmansbysten, modellerad av J.N.Byström, avtäcktes under stora högtidligheter den 26 juli 1829. Närvarande denna afton var bland många andra medlemmar ur den kungliga familjen, skaldens änka Lovisa och hans ende efterlevande son, kramhandlaren Adolf Bellman. Det var vid detta tillfälle drottningen frågade Lovisa ”hur det var att vara gift med ett sådant geni” och Lovisa replikerade: ”Han var inte så rolig hemma alltid, människan!”

Årsdagen av bystens avtäckning har blivit Bellmansdagen. Sällskapet Par Bricole har stor del i äran av att den 26 juli blivit den stockholmska festdag som den är ännu i dag.

Vaggvisa för min son Carl den 18 augusti 1787

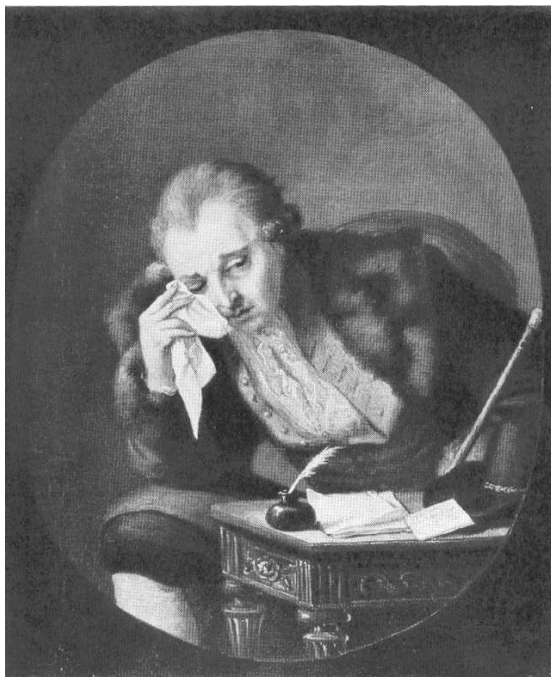
1. ^{Am} Lille Carl, ^E sov sött i frid
^{Am} ty du får tids nog vaka
^E tids nog se vår onda tid
^{Am} och hennes galla smaka.
^{E Dm E} Världen är en sorgeö
^{Am E Dm E} bäst man andas ska man dö
^{Am E Am} och bli mull tillbaka.

2. ^{Am} En gång, där en källa flöt ^E
^{Am} förbi en skyl i rågen,
^E stod en liten gosse söt
^{Am} och spegla sig i vågen.
^{E Dm E} Bäst sin bild han såg så skön
^{Am E Dm E} uti böljan, klar och grön,
^{Am E Am} strax han inte såg den.

3. ^{Am} Så är med vår levnad fatt ^E
^{Am} och så försvinna åren.
^E Bäst man andas gott och glatt
^{Am} så lägges man på båren.
^{E Dm E} Lilla Carl skall tänka så
^{Am E Dm E} när han ser de blommor små
^{Am E Am} som bepryda våren!

4. ^{Am} Sova lulla, lilla vän. ^E
^{Am} Din välgång alla gläda.
^E När du vaknar ska vi sen
^{Am} dig klippa häst och släda;
^{E Dm E} sen små hus av kort - lull, lull -
^{Am E Dm E} ska vi bygga, blåsa kull
^{Am E Am} och små visor kväda.

5. ^{Am} Mamma har åt barnet här ^E
^{Am} små gullskor och guldkappa;
^E och om Carl beskedlig är
^{Am} så kommer rättnu pappa.
^{E Dm E} Lilla barnet namnam ger...
^{Am E Dm E} Sove lulla! Ligg nu ner,
^{Am E Am} och din kudde klappa!

Carl Michael Bellman - oljemålning av Pehr Hilleström

G C G
 Gubben är gammal, urverket dras,
 D7 G D7 G D
 visaren visar, timman ilar.
 A7 D D7
 Döden sitt timglas har ställt vid mitt glas,
 G DA7 D
 kring buteljen strött sina pilar.
 G G7 C
 Törstig jag skådar min stjärna och sol.
 Am A7 D A7 D D7 A7 D
 Vandringsman hör nu min basfiol. -----
 C G D7 G
 Movitz, din tjänare vilar.

G C G
 Klaraste sköte, ljuvliga barm!
 D7 G D7 G D
 sorgligt den blommans liv föröddes,
 A7 D D7
 som gav min far, till min sveda och harm
 G DA7 D
 vällust i den säng där jag föddes.
 G G7 C
 Men båda sova. Gutår i förtret!
 Am A7 D A7 D D7 A7 D
 Sjung, Movitz, sjung om hur ögat gret -----
 C G D7 G
 vid de cypresser som ströddes.

G C G
 Raglande skugga, brusiger min,
 D7 G D7 G D
 skapad att Bacchus gå till handa;
 A7 D D7
 bläddriger tunga av brännvin och vin -
 G DA7 D
 Känn där far min, känn där hans anda!
 G G7 C
 Fröja och Bacchus gav kring dem ett sken.
 Am A7 D A7 D D7 A7 D
 Movitz, lät bland mina fäders ben -----
 C G D7 G
 detta mitt stoft få sig blanda!

1. Liksom en herdinna, högtidsklädd,
 vid källan en junidag
 hopletar ur gräsets rosiga bädd
 sin prydnad och små behag,
 och ej bland väppling hägg och siren
 inblandar pärlors strimmande sken
 inom den krans i blommors val
 hon flätar med lekande kval.
2. Så höljde min nyf på Floras fest
 ett enkelt och skiftat flor,
 då hon utav Mollberg buden till gäst
 ut till Första torpet for,
 det torpet lilla, straxt utom tulln
 där kräftan ljustras röd i kastrulln
 och dit Brunnsvikens bölja klar
 i vattrade vågor sig drar.
3. Helt tunn i en nankinströja snörd,
 vår Ulla sitt intåg höll;
 tunt lyft av sefiren halsduken rörd
 i vicklade skrynklor föll;
 dess front sågs ej i bucklor mer spridd,
 och nymfens kjortel, knappad i vidd,
 ej vådligt mer i ögat stack
 och skon bar nu ingen vit klack.
4. Nu började tumlarn gå ikring
 och Mollberg han damp av stoln;
 vår nyf med sin arm och blixtrande ring
 slog tallstrunten ut på kjoln.
 Herdinnan trumf i bordet hon slog
 och kjorteln över axlarna drog,
 och mor på torpet utan krus
 måst borga vårt herrskap sitt rus.
5. På backen mot luckan hästen gul
 uppreser sin man i sky,
 så korg och blankarder, skenor och hjul
 med lossnade skruvar fly.
 I eldad brunst han trängtar sin kos
 och frustar med en gnäggande nos.
 Men Ulla, kullstjälpt som en fru,
 med Mollberg hon snarkar ännu.

Em H7 C G
Märk, hur vår skugga, märk, Movitz mon frère
Em H7
inom ett mörker sig slutar,
Em H7 C Am
hur guld och purpur i skoveln, den där,
Em Am Em H7 Em
byts till grus och klutar.
G D
Vinkar Charon från sin brusande älv,
Em H7
och tre gånger sen dödgrävaren själv,
Em H7
mer du din druva ej kryster.
Em H7 C Am
Därföre, Movitz, kom hjälp mig och välv
Em Am Em H7 Em
gravsten över vår syster!

Em H7 C G
Ack, längtansvärda och bortskymda skjul
Em H7
under de susande grenar,
Em H7 C Am
där tid och döden, en skönhet och ful
Em Am Em H7 Em
till ett stoft förenar!
G D
Till dig aldrig avund sökt någon stig;
Em H7
lyckan, eljest uti flykten så vig,
Em H7
aldrig kring grifterna ilar.
Em H7 C Am
Ovän där väpnad, vad synes väl dig,
Em Am Em H7 Em
bryter fromt sina pilar.

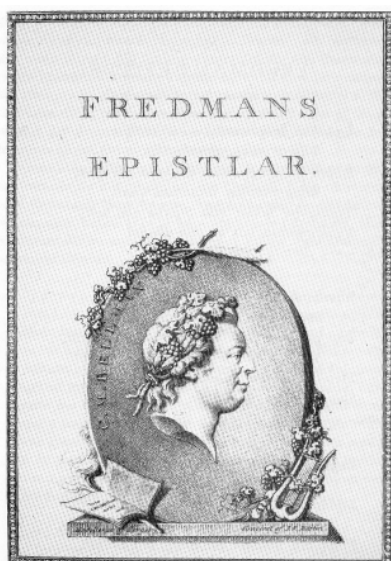
Em H7 C G
Så gick till vila, från slagsmål och bal,
Em H7
grälmakar Löfberg, din maka,
Em H7 C Am
där, dit åt gräset långhalsig och smal
Em Am Em H7 Em
du än glor tillbaka.
G D
Hon från Dantobommen skildes i dag
Em H7
och med henne alla lustiga lag.
Em H7
Vem skall nu flaskan befalla?
Em H7 C Am
Torstig var hon och uttorstig är jag;
Em Am Em H7 Em
vi är torstiga alla.

D A7 D
 Vila vid denna källa
 A7 D A7 D A7 D
 vår lilla frukost vi framställa
 A7 D
 rött vin med pimpinella
 A7 D A7 D
 och en nyss skuten beckasin.
 A7 D
 Klang, vad buteljer, Ulla
 A7 D A7 D A7 D
 i våra korgar överst fulla
 A7 D
 tömda i gräset rulla
 A7 D A7 D
 och känn vad ångan dunstar fin!
 A D A
 Ditt middagsvin
 A7 D A
 sku vi ur krusen hälla
 D A D A
 med glättig min
 D A7 D
 Vila vid denna källa,
 A7 D A7 D
 hör våra valthorns klang, cousine!

"Bellman läser vid ljus" T. Sergel

 D G D A7 D
 Valthornens klang, cousine!

Så här såg Fredmans Epistlar ut när de gavs ut 1790

D A7 D
 Himmel, vad denna runden,
 A7 D A7 D A7 D
 av friska lövträn sammanbunden,
 A7 D
 vidgar en plan i lunden
 A7 D A7 D
 med strödda gångar och behag!
 A7 D
 Ljuvligt där löven susa
 A7 D A7 D A7 D
 i svarta virvlar grå och ljusa,
 A7 D
 träden en skugga krusa
 A7 D A7 D
 inunder skyars fläkt och drag.
 A D A
 Tag, Ulla, tag
 A7 D A
 vid denna måltidsstunden
 D A D A
 ditt glas som jag!
 D A7 D
 Himmel, vad denna runden
 A7 D A7 D
 bepryds med blommor tusen slag!

 D G D A7 D
 Av blommor tusen slag!

D A7 D
 Nymfen, se var hon kliver
 A7 D A7 D A7 D
 och så beställsam i sin iver
 A7 D
 än ägg och än oliver
 A7 D A7 D
 uppå en rosig tallrik bär.
 A7 D
 Stundom en sked hon öser
 A7 D A7 D A7 D
 och över bunken gräddan slöser;
 A7 D
 floret i barmen pöser,
 A7 D A7 D
 då hon den mandeltårtan skär.
 A D A
 En kyckling där,
 A7 D A
 av den hon vingen river
 D A D A
 nyss kallnad är.
 D A7 D
 Nymfen, se vad hon kliver
 A7 D A7 D
 och svettas i ett kärt besvär.

 D G D A7 D
 Och svettas i besvär!

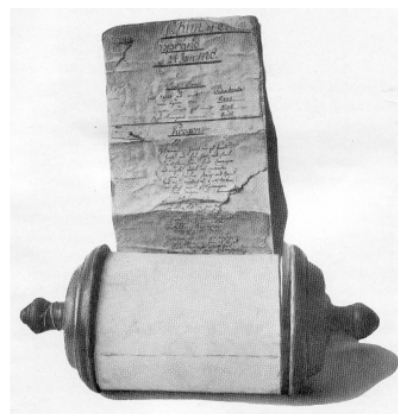
D A7 D
 Äntlig i detta gröna
 A7 D A7 D A7 D
 får du mitt sista avsked röna;
 A7 D
 Ulla, farväl, min sköna;
 A7 D A7 D
 vid alla instrumenters ljud!
 A7 D
 Fredman ser i minuten
 A7 D A7 D A7 D
 sig till naturens skuld förbruten
 A7 D
 Clotho ren ur syrtuten
 A7 D A7 D
 avklippt en knapp vid Charons bud.
 A D A
 Kom, hjärtats gud,
 A7 D A
 att Fröjas ätt belöna
 D A D A
 med Bacchi skrud!
 D A7 D
 Äntlig i detta gröna
 A7 D A7 D
 stod Ulla sista gången brud.

 D G D A7 D
 Den sista gången brud.

Akvarell från 1780-talet av Elias Martin. Staden och landet möts.
 En höbåt ligger klar att lossas alldeles intill palatsen påRiddarholmen.

Bacchi kalender	sid 8
Blåsen nu alla	20
Bröderna fara väl vilse ibland	22
Fader Movitz, bror	14
Fjäriln vingad	31
Flodens sorl	10
Glimmande nymf	34
Gubben Noak	7
Gubben är gammal	37
Gustafs skål	11
Gutår båd natt och dag!	3
Joachim uti Babylon	4
Käraste bröder, systrar och vänner	24
Liksom en herdinna	38
Mamsell Ulla, märk mamsell	29
Movitz helt allena	17
Märk hur vår skugga	39
Nota bene	10
Nå skruva fiolen	16
Opp Amaryllis!	6
Ren calad jag spår och tror	28
Se dansmästarn Mollberg, bröder	32
Solen glimmar blank och trind	26
Som nu och emedan	8
Storm och böljor tystna ren	21
Supa klockan över tolv	12
Så lunka vi så småningom	13
Tjänare Mollberg	18
Träd fram du nattens gud	27
Ulla, min Ulla	30
Vaggvisa för min son Carl	36
Venus, Minerva	9
Vila vid denna källa	40
Är jag född så vill jag leva	3

Viktiga år i Carl Michael Bellmans liv

- 1740** Carl Michael Bellman föds. Hans föräldrar Johan Arendt och Katarina Elisabeth fick ytterligare 14 barn.
1743 Familjen Bellman flyttar till den Dauerska malmgården på söder i Stockholm
1759 Carl Michael antas som extra ordinarie tjänsteman på Riksbanken tvingas sluta fyra år senare
1765 båda föräldrarna dör
1767 Carl Michael anställs inom Generaltulldirektionen
1777 giftermål med Lovisa Grönlund. De fick fyra söner varav en dog i kopporna bara två år gammal.
1772 Gustaf III kommer till makten genom en statskupp. Kungen får mycket stor betydelse för Bellman.
1790 Fredmans epistlar publiceras. Året efter kommer även Fredmans sånger ut i tryck.
1795 Carl Michael Bellman avlider i lungrot. Lovisa överlevde sin make med 52 år.

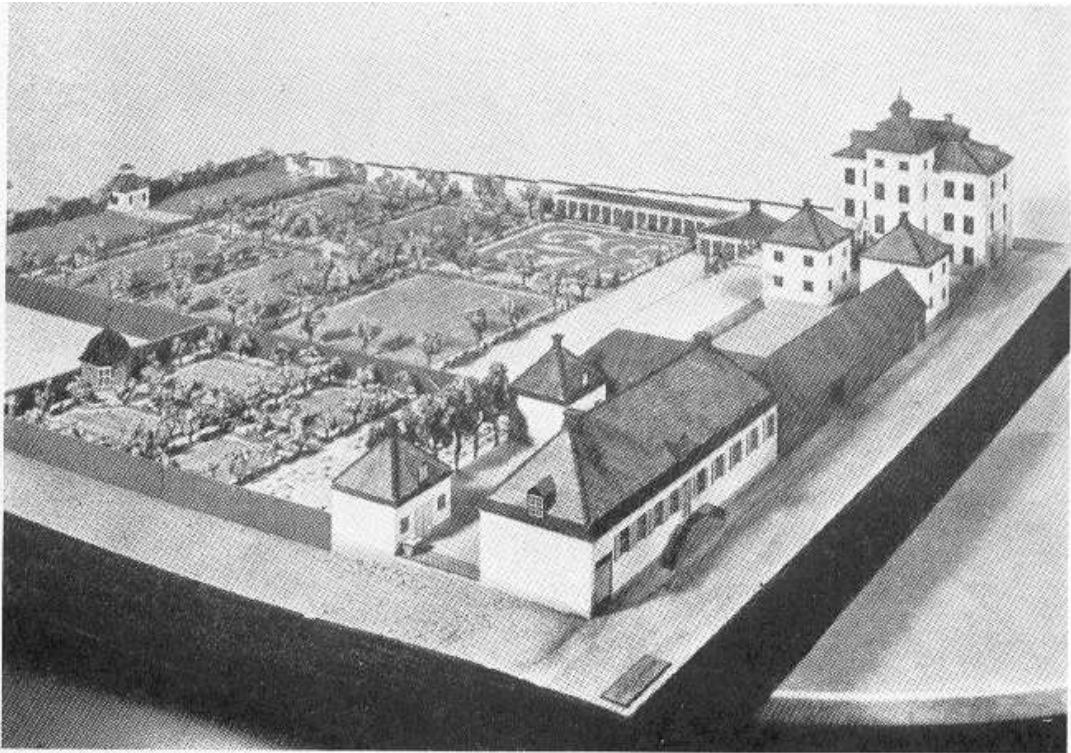
Fredmans epistlar

Under mer än 20 år arbetade Carl Michael Bellman med Fredmans Epistlar. De första skrevs runt 1767 och genomgick sedan flera förändringar innan de slutligen publicerades i oktober 1790. Epistlarna var från början tänkta att vara bibelparodier. Bellman lät den försupne f.d. hovurmakaren Fredman ikläda sig aposteln Paulus roll. Fredmans budskap till sina församlingsmedlemmar sammanfattas alldeles utmärkt i epistel nr 2:

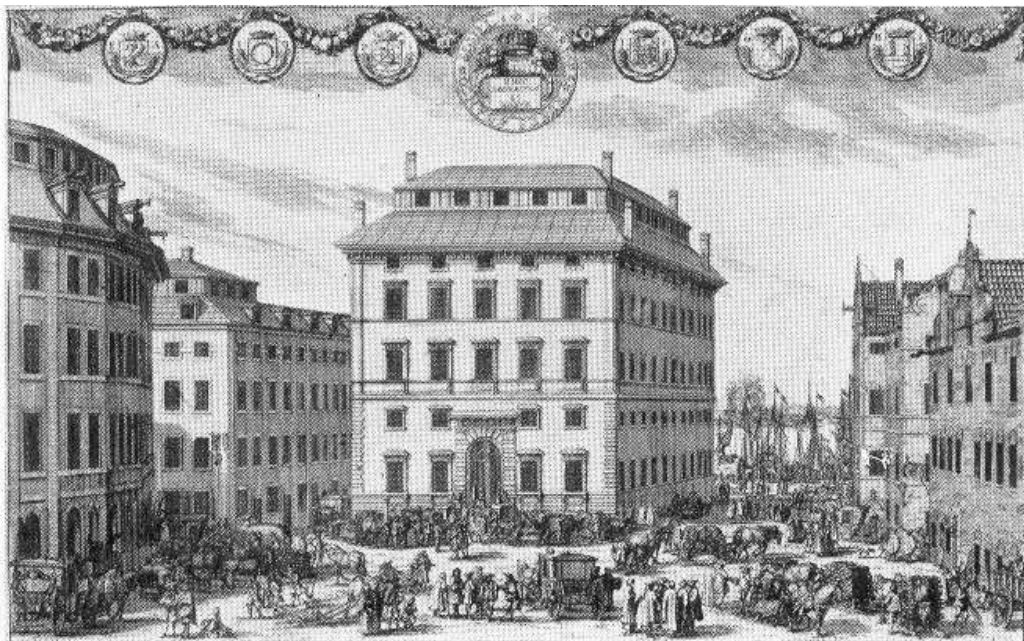
*”Supa, dricka
och ha sin flicka
är vad sankte
Fredman lär.”*

Bellman i de ”fina salongerna”. Här är han på ett av många besök hemma hos familjen Westman.

*Carl Michael föddes i Stora Daurerska huset till höger på bilden.
1744 köpte fadern Lilla Daurerska huset alldeles intill. Här bodde
familjen Bellman i nästan 20 år.*

Järntorget i Stockholm - kopparstick av Willem Swidde 1691